

31.12.2015

Bildningsnämnden xx.xx.2016

Stadsstyrelsen xx.xx.2016

Stadsfullmäktige xx.xx.2016

LOVISA STAD

HELHETSUTREDNING FÖR SKOLVERKSAMHETEN 2016–2021

Innehåll

1	INLEDNING	4
2	UTREDNINGENS MÅL	6
3	UTGÅNGSPUNKTER FÖR UTREDNINGEN	7
	3.1 KOMMUNEKONOMISK INFALLSVINKEL	7
	3.2 BEFOLKNINGS- OCH ELEVPROGNOSER	8
	3.3 SKOLFASTIGHETER	9
	3.4 INVESTERINGSANSLAG	10
	3.5 FINANSIERINGSALTERNATIV	11
	3.6 ÖVRIGA UTREDNINGAR	12
	3.6.1 Konditionsbedömning av daghem och skolor	12
	3.6.2 Projektutredning för det svenskspråkiga skolcentret	12
	3.6.3 Koskenkylän koulus projektutredning	13
	3.6.4 Köksnätsutredning	13
	3.6.5 Elevupptagningsområden	13
	3.6.6 Fullmäktigemotioner	13
	3.6.7 Skolornas ledningssystem	14
	3.6.8 Språkbad	14
4	GRANSKNING AV ALTERNATIVEN	15
	4.1 ALLMÄNT	15
	4.2 ALTERNATIVEN INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN	15
5	ARBETSGRUPPENS FÖRSLAG TILL SKOLNÄT I LOVISA	21
	5.1 ÄNDRINGAR I SKOLNÄTET FÖR GRUNDLÄGGANDE UNDERVISNING 2017-2021	21
	5.2 ANDRA UTVECKLINGS- OCH ÅTGÄRDSDFÖRSLAG	24
	6.1 UTREDNINGENS MÅL	26
	6.2 UTGÅNGSPUNKTER FÖR UTREDNINGEN	26
	6.3 PROGNOSE	26
	6.4 DAGHEMSFASTIGHETERNA I CENTRUM	27
	6.5 INVESTERINGAR	27
	6.6 GRANSKNING AV ALTERNATIV INOM SMÅBARNSFÖSTRAN	28

6.7 ARBETSGRUPPENS FÖRSLAG TILL DAGHEMSNÄT FÖR
CENTRUM

29

KÄLLOR:

30

BILAGOR: Bilaga 1a) och 1b): Underhållsplan på lång sikt (PTS) för skolorna åren 2016-2024
samt skolnätet

Bilaga 2: Uppskattning av renoveringskund i skolorna

Bilaga 3: Uppskattning av grundreparationskostnader i skolorna

Bilaga 4: Elevupptagningsområden

Bilaga 5: Underhållsplan på lång sikt (PTS) för daghem åren 2016-2024

1 Inledning

Utvecklingsplan för skolnätet för åren 2015–2020 antecknades i fullmäktige för kännedom 29.10.2014. Lovisa stadsfullmäktige beslöt i samband med behandlingen av ärendet att bildningscentralen i samråd med bildningsnämnden under 2015 uppgör en helhetsplan innehållande kommande skolinvesteringar, deras prioritetsordning samt en tidtabell för dessa. Ur planen bör framgå de nya skolornas verksamhets- och influensområden jämfört med det nuvarande skolnätet. Utgående från denna plan beslutar sedan fullmäktige 2016 om det framtida skolnätet.

Lovisa stadsfullmäktige godkände vid sitt möte 11.11.2015 stadens budget och ekonomiplan för åren 2016–2018. Samtidigt godkände stadsfullmäktige stadens investeringsprogram till 2021. Stadsfullmäktige beslöt reservera sammanlagt 25,8 miljoner euro för investeringar i skol- och daghemsinvesteringar under åren 2017–2020. Av investeringsanslagen riktas 20,8 miljoner euro till skolor och 5 miljoner euro till daghem. Stadsfullmäktige beslöt också att det fattar beslut om ordningsföljden för eventuella investeringar i skolor efter att det har fattats beslut om skol- och daghemsnätutredning.

Följande utredningar har utförts eller uppdaterats i anslutning till utredningen och de siffror och jämförelseuppgifter som framgår av dem har till vissa delar utnyttjats i denna rapport:

- konditionsbedömning av daghem och skolor
- projektplan för Koskenkylän koulu
- projektplan för svenska skolcentret

Planen grundar sig dessutom på Statistikcentralens, Befolkningsregistercentralens och Lovisa stads egen statistik och prognoser.

Planen, som även innehåller en granskning av en del daghem, har uppgjorts av en arbetsgrupp bestående av följande tjänsteinnehavare: utbildningschef Timo Tenhunen, ekonomiplanerare Siv Mårtens, lokalchef Antti Kinnunen, bildningsdirektör Thomas Grönholm. Ekonomiplanerare Siv Mårtens har fungerat som sekreterare för gruppen och bildningsdirektör Thomas Grönholm som dess ordförande.

Som stöd för beredningen har också en sk. utvidgad arbetsgrupp sammankallats under 2015. Den har utöver medlemmarna i den egentliga arbetsgruppen bestått av: ekonomidirektör Kirsi Kettunen (4.6-31.8.2015), planeringsingenjör Mikko Mattinen, tf chef för småbarnsfostran Pia Nyström, daghemsföreståndare Sofia Hoff, daghemsföreståndare Päivi Ahola, städchef Tuija Niemeläinen samt kosthållschef Annika Kuusimurto.

Den egentliga arbetsgruppen har under 2015 utarbetat denna utvecklingsplan för skolnätet i Lovisa för åren 2016–2021. Arbetsgruppen har sammaträtt 12 gånger och den utvidgade arbetsgruppen 6 gånger. Utomstående sakkunniga från Tilakonsultit TM2 Oy har deltagit i den utvidgade arbetsgruppens möten.

Bildningsnämndens medlemmar har inte deltagit i uppställandet av utredningen, men bildningsnämnden har informerats om beredningsprocessen och dess framskridande i samband med bildningsnämndens varje möte 2015.

Under vecka 48 informerades media, undervisningspersonal via rektorerna, kommuninvånarna via stadens webbplats och hemmen via Wilma om planens behandlingsprocess.

Helhetsplanen för skolverksamhet publicerades 11.1.2016 och presenterades samma dag för stadens ledningsgrupp, skolornas och daghemmens personal samt kommuninvånarna.

Efter presentationstillfället hade kommuninvånarna möjlighet att ge respons och ställa frågor om planen till e-postadressen kouluverkko@loviisa.fi. Frågorna och svaren publicerades varje vecka på stadens webbplats under tiden 18.1 - 5.2.2016. De frågor som hade lämnats per e-post och deras svar behandlades vid ett informations- och diskussionstillfälle tisdagen 16.2.2016.

Den preliminära tidtabellen för den politiska behandlingen och beslutsfattandet av helhetsplanen för skolverksamheten var följande under våren 2016:

- aftonskola	2.3.2016
- bildningsnämnden	mars 2016
- stadsstyrelsen	april 2016
- stadsfullmäktige	maj 2016

Slutrapporten för utvecklingsplan för skolnätet i Lovisa antecknades för kännedom vid stadsfullmäktiges sammanträde 29.10.2014. Utvecklingsplanen grundade sig på Statistikcentralens, Befolkningsregistercentralens, Kommunförbundets och Lovisa stads egen statistik och prognoser. Vid betraktelsen av kostnader användes både utbildningsstyrelsens och stadens kostnadsuppgifter.

Denna plan är en komplettering av slutrapporten från 2014 och den behandlar eller uppdaterar därför inte särskilt bl.a. kostnader per elev, fastighetsvis underhållskostnader, lokalspecifik utrymmes användning per elev eller dimensionering av undervisningspersonal.

I kapitel 6 behandlas de daghem som finns i centrum. Kapitlet har inte en direkt koppling till kapitel 2-5, vilka behandlar skolor inom grundläggande utbildning. Kapitel 6 ska sålunda betraktas som en skild helhet, dock så, att då kommande eventuella investeringar betraktas och prioriteras, så ska helhetsbetraktelsen för både daghems- och skolinvesteringarnas del utgå från stadens helhetsekonomiska situation.

2 Utredningens mål

Utredningens syfte är att ge stadens beslutsfattare information om hur skolnätet borde ändras och hur skolinvesteringarna borde prioriteras och med vilken tidtabell det är möjligt att genomföra dem. Av utredningen framgår också de nya skolornas verksamhets- och influensområden jämfört med det befintliga skolnätet.

Utredningen har fortfarande, liksom slutrapporten för utvecklande av skolnät från 2014, sitt centrala mål vid att utveckla undervisning och skolnätet så att elever, lärare och övrig personal kan erbjudas goda och tidsenliga arbetsmiljöer och samtidigt skapa en skolnätshelhet som pedagogiskt, ekonomiskt och vad gäller lokaldispositionen är så välfungerande som möjligt.

Som mål fastställs att skolnätet utvecklas så att bl.a:

- skolornas och undervisningsgruppernas storlekar erbjuder eleverna möjlighet till undervisning som är högklassig, baserar sig på läroplanen och som är förenlig med elevernas egna förutsättningar
- stödtjänsterna för undervisningen kan ordnas så att deras kvalitet och tillgänglighet säkerställs
- man vid utvecklandet av den grundläggande utbildningens skolnät beaktar möjligheterna till lösningar av enhetskolenatur och till ändamålsenliga modeller för genomförande av tjänsterektors-/skolföreståndararrangemang
- man i beslutsfattandet om skolnätet beaktar en effektivitet och produktivitet, som förordar en större genomsnittlig enhetsstorlek, ett mångsidigt bruk av lokalerna och en hög användningsgrad av lokalerna

Under beredningen av utredningen 2015 förde olika organ fram följande helheter, vilka utgör en del av betraktelsen av skol- och daghemsnätet. Helheterna nämns nedan och de behandlas närmare i kapitel 3.6 och arbetsgruppen tar ställning till eventuella åtgärdsförslag i kapitel 5.2:

- skolornas ledarskapsarrangemang
- språkbud och möjligheten att inleda språkbudet i den småbarnsfostran och fortsättningen i den grundläggande utbildningen

3 Utgångspunkter för utredningen

3.1 KOMMUNEKONOMISK INFALLSVINKEL

Lovisa stads ekonomiska situation

Stadens kostnadsstruktur och servicebehov jämfördes 2014 med kommuner av motsvarande storlek och åldersfördelning. Enligt jämförelsen har man uppskattat att Lovisa bör minska sina kostnader med ca 6 miljoner euro under 2014–2017. Lovisa stad har under 2014 inlett ett anpassningsprogram som torde fortgå åtminstone till 2017. Sålunda bör staden anpassa sin verksamhet med ca 2 miljoner euro per år 2014 och 2015 samt med 1 miljon euro under åren 2016 och 2017. Då kunde staden möta rådande och kommande ekonomiska utmaningar. Bildningscentralens anpassningskrav under åren 2014 och 2015 var 600 000 euro/år och under åren 2016 och 2017 är kravet 300 000 euro/år. Enligt riktlinjerna i budgeten ska staden finna hållbara strukturella förändringar i servicenätet för att förbättra produktiviteten och tygla kostnadsnivån.

Lovisa har från ingången av 2015 också startat en sk. organisationsförändring i syfte att hitta nya arbetssätt och -metoder som gör organisationens verksamhet så kostnadseffektiv som möjligt. Enligt uppgifter som för närvarande finns att tillgå, kommer den nya organisationsmodellen att tas i bruk från ingången av 2017.

Enligt befolkningsprognosen kommer befolkningens åldrande, som sker snabbare i Lovisa än i medeltal i hela landet, också att förändra kommunens utgiftsstruktur. Det kan förutspås att andelen för social- och hälsovårdstjänster, som redan nu utgör över 50 % av stadens nettoutgifter, fortsättningsvis kommer att öka. Staden ska alltså förbereda sig på denna förändring med sin verksamhet, sitt servicenät och sin ekonomi. Staden ska också förbereda sig för den reform av social- och hälsovård som enligt uppgifter som finns att tillgå kommer att verkställas från början av 2019.

Utbildningskostnader inom grundläggande utbildning

Driftskostnaderna per elev inom den grundläggande utbildningen ligger i Lovisa fortfarande på en nationellt sett hög nivå. Enligt kostnadsuppgifterna för 2014 kostade undervisningen av en elev inom den grundläggande utbildningen i Lovisa ca 10 % (ca 900 euro) mer än i kommuner av motsvarande storlek. Då antalet elever inom den grundläggande utbildningen i Lovisa 2014 uppgick till cirka 1 450 elever, betydde detta en kostnadspost på ca 1,3 miljoner euro.

Källa: Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannuskehitys 2014, Kommunförbundet, Kouluikkuna (Juha Karvonen, Mikko Svartsjö)

Följande faktorer påverkar att kostnaderna för den grundläggande utbildningen i Lovisa är högre än i genomsnitt:

- ett regionalt omfattande skolnät
- tvåspråkighet
- undervisningsgruppernas storlek
- årsveckotimmar per elev
- antalet skolgångsbiträden per elev
- antalet elever med särskilt och effektiverat stöd
- skolskjutsarna
- fastigheternas underhållskostnader.

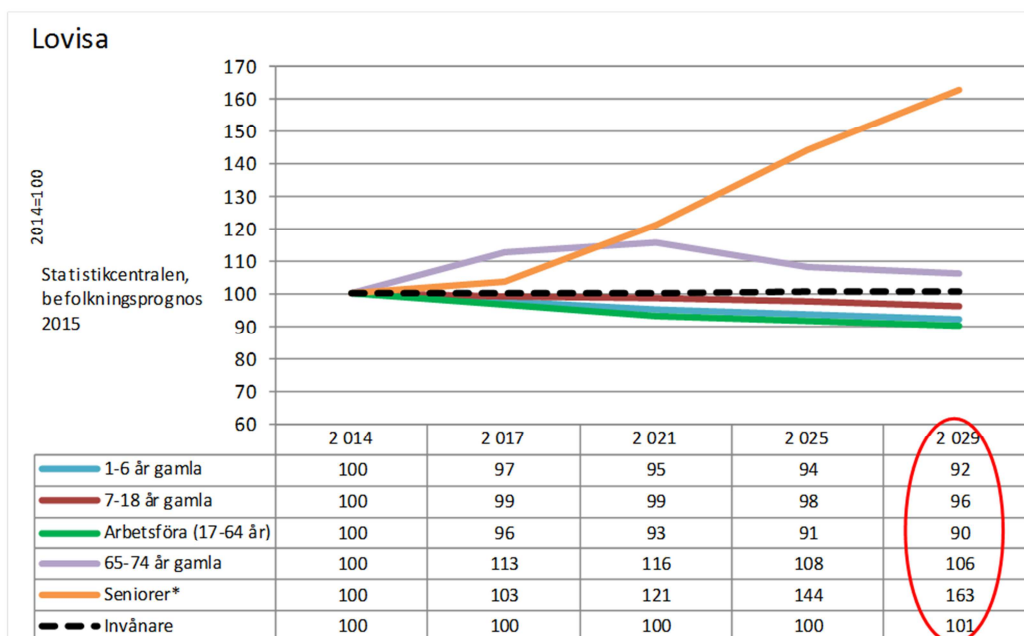
3.2 BEFOLKNINGS- OCH ELEVPROGNOSE

Befolkningen åldras snabbare än i andra delar av landet

Folkmängden i Lovisa stad uppgick vid utgången av 2013 till 15 493 invånare och i slutet av 2014 till 15 469. Barnens och de ungas andel av invånarna var i Lovisa mindre (ca 15 %) än i Borgåregionen (ca 18 %), i Nyland (ca 17 %) och i hela landet i medeltal (ca 16 %).

I figuren nedan presenteras befolkningsutvecklingen i Lovisa fördelad enligt åldersklass under åren 2014–2029. Enligt Statistikcentralens prognos ökar befolkningen i Lovisa med 124 invånare (+0,8 %) under åren 2014–2029. Vid en betraktelse enligt åldersklasser kan man dock konstatera, att antalet barn i åldern 1-6 år minskar ca 8 % och i åldersklassen 7-18 år minskar befolkningen ca 4 %. Uttryckt i absoluta antal innebär det att antalet barn och unga i åldern 1-18 år minskar med ca 150 personer under åren 2014-2029.

Prognos för befolkningsutvecklingen enligt ålder

	2 014	2 017	2 021	2 025	2 029
under 1 år gamla	129	132	129	126	124
1-6 år gamla	909	885	864	853	837
7-18 år gamla	1 955	1 941	1 932	1 908	1 875
Arbetsföra (17-64 år)	8 960	8 642	8 326	8 198	8 057
65-74 år gamla	2 156	2 427	2 493	2 331	2 288
Seniorer*	1 692	1 750	2 048	2 440	2 753
Alla	15 480	15 459	15 485	15 544	15 604

*över 75 år gamla

Figur: Befolkningsutvecklingen i Lovisa 2014-2029, Statistikcentralens befolkningsprognos. Källa: Statistikcentralen och FCG:s presentationsmaterial 2.12.2015

Elevantal och -prognoser, årskurserna 0–9

Enligt tabellen nedan minskar antalet elever i årskurserna 0-6 från läsåret 2015-2016 till läsåret 2020-2021 med cirka 93 elever, dvs. 8 %.

Finsk- och svenskspråkiga lågstadieskolor

Läsår	Åk 1-6	Åk 0-6	Åk 0	Åk 1	Åk 2	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6
2012-2013	906	1079	173	164	160	133	147	165	137
2013-2014	929	1085	156	174	158	158	132	147	160
2014-2015	921	1066	145	150	174	157	162	132	146
2015-2016	957	1114	157	146	155	185	161	163	146
2016-2017	969	1126	157	159	146	155	185	161	163
2017-2018	963	1109	146	157	159	146	155	185	161
2018-2019	948	1103	155	146	157	159	146	155	185
2019-2020	918	1045	127	155	146	157	159	146	155
2020-2021	890	1021	131	127	155	146	157	159	146

Tabell: Antal finsk- och svenskspråkiga elever under åren 2012–2021, årsklasserna 0–6. Källa: Lovisa stad och Befolkningsregistret.

Enligt tabellen nedan ökar antalet elever i årskurserna 7-9 från läsåret 2015-2016 till läsåret 2020-2021 med cirka 35 elever, dvs. 7 %.

Finsk- och svenskspråkiga högstadieskolor

Läsår	Åk 7-9	Åk 7	Åk 8	Åk 9
2012-2013	442	169	147	126
2013-2014	457	137	170	150
2014-2015	489	166	145	178
2015-2016	502	164	182	156
2016-2017	507	161	164	182
2017-2018	497	172	161	164
2018-2019	507	174	172	161
2019-2020	544	198	174	172
2020-2021	537	165	198	174

Tabell: Antal finsk- och svenskspråkiga elever under åren 2012–2021, årsklasserna 7–9. Källa: Lovisa stad och Befolkningsregistret.

3.3 SKOLFASTIGHETER

Fastighetsbeståndet som kommunerna i Finland besitter är i genomsnitt rätt gammalt och slitet. Oftast är också ytorna som ska underhållas för stora, vilket gör det svårt att allokera kommunernas begränsade underhållsresurser. Samma gäller också för skolfastigheterna i Lovisa stad.

Effektivering och/eller gallring av fastighetsbeståndet skulle vara en central metod, men detta bör ske kontrollerat utan att servicenivån lider.

Fastighetskostnaderna uppgår dock endast till ca 20 % av kostnaderna och fastighetshållningen bör inte få inverka skadligt på de resterande 80 %. Det är också svårt att uppnå energimålen utan större saneringar. Befolkningsökning och på motsvarande sätt befolkningsminskning kan på olika områden leda till en situation, där det nuvarande fastighetsbeståndet är beläget på fel ort jämfört med behovet.

Lovisa stad lät under 2015 utföra en konditionsbedömning av stadens samtliga skolor och daghem. Bedömningen utfördes av en utomstående expert, Ramboll. För varje fastighet framställdes en separat konditionsbedömningsrapport som omfattar asbestkartläggning och en underhållsplan på lång sikt, dvs. en PTS. Konditionsbedömningarna utfördes enligt anvisning RT 18-11086, dvs. för affärs- och serviceutrymmen. Noggrannare skolspecifika resultat för åren 2016-2024 framställs i bilaga 1a) och b) så att bilaga 1 a) beskriver det nuvarande skolnätet och bilaga 1 b) arbetsgruppens förslag på det förnyade skolnätet.

Renoveringsskuld

Det finansiella beloppet för renoveringsskulden är då egendom sätts i sådant skick att det är tillfredställande. Renoveringsskulden börjar löpa, då fastighetens värde sjunker under 75 % av det belopp som krävs före nyanskaffning. En uppskattning av renoveringsskulden i skolorna i Lovisa har presenterats i bilaga 2.

Grundreparationsbehov

Det finansiella beloppet av grundreparation har uppskattats så att man i reparationsbehoven bör sträva till att höja kvalitetsnivån så att de motsvarar den rådande kravnivån. I denna kalkyl har man gjort en bedömning att grundreparationen och en höjning av kvaliteten som i medeltal motsvarar en reparationsnivå på 68 % i fastigheterna. Allmänt kan konstateras att priset av en grundreparation är 1,2 gånger dyrare än en arbetsprestation i ett nybygge. Detta beror på att reparationerna i allmänhet kräver rivning av konstruktionerna och planerna för förverkligandet är mer utmanande i jämförelse med nybyggnationer. På dessa grunder kan man uppskatta behovet av grundreparation, som är = byggda kvadratmeter x pris x 68 % x 1,2. En uppskattning av grundreparationskostnaderna för skolorna finns presenterade i bilaga 3.

3.4 INVESTERINGSANSLAG

I Lovisa stads budget och ekonomiplan för åren 2016–2018 och den investeringsplan för åren 2016–2021 som godkändes av fullmäktige 11.11.2015, finns upptaget 20,8 miljoner euro för skolspecifika investeringsprojekt under åren 2017–2020. Stadsfullmäktige har dock slagit fast, att fullmäktige fattar beslut om den inbördes investeringsordningen efter att skolnätstuderingen är färdig.

År	Skolornas andel	Daghemmens andel	Sammanlagt
2016	-	-	-
2017	0,4 milj.€	0,15 milj. €	0,55 milj.€
2018	6,4 milj.€	-	6,4 milj.€
2019	7,0 milj.€	2,4 milj.€	9,4 milj.€
2020	7,0 milj.€	2,45 milj.€	9,45 milj.€
2021	-	-	-
2022	-	-	-
Sammanlagt	20,8 milj.€	5 milj.€	25,8 milj.€

Utöver den ovan nämnda helhetsinvesteringsanslaget finns det i den för åren 2016-2021 godkända investeringsplanen reserverat anslag enligt följande:

- Harjurinteen koulu(2016) 0,35M€
- Sävträsk skola(2016) 0,25M€
- Kirkonkylän koulu(2020) 0,25M€
- Harjurinteen koulu(2021) 1,0M€

I slutrapportens betraktelse av olika alternativ (kapitel 4.2.) har arbetsgruppen lyft fram verkställandet av investeringarna inklusive kostnaderna samt i kapitel 5.1 arbetsgruppens syn på hur och under vilket tidsspänn investeringarna borde genomföras. Den sammanlagda beloppet för skolornas investeringsprojekt uppgår till 27,6 miljoner euro, vilket innebär att kostnaden överskrider nuvarande investeringsanslag med 5,3 miljoner euro.

3.5 FINANSIERINGSALTERNATIV

Skolprojekten kan genomföras antingen genom att införa finansieringen i den egna balansräkningen eller i balansräkningen av en extern aktör, så som en finansiär eller konstruktör.

Då man inför byggandet i den egna balansräkningen tas banklån, som amorteras årligen enligt amorteringsprogrammet och på vilket räntekostnader betalas årligen i enlighet med rådande räntenivå. Dessutom belastas utgiftsramen av avskrivningar enligt avskrivningsplanen.

Finansieringen syns på resultaträkningens utgiftssida som ökning i hyreskostnader antingen som leasingkostnad eller som hyreskostnad då man inför byggandet i en extern aktörs, så som en finansiärs eller konstruktörs, balansräkning. Bland annat Kommunfinans Abp erbjuder finansieringsleasingsalternativet. Staden kan även låta bygga verksamhetslokalerna så att ett externt företag uppför byggnaden och staden hyr verksamhetslokalerna med ett långfristigt hyresavtal och förbinder sig att lösa in byggnaden då avtalstiden löpt ut. Detta alternativ kopplas i regel till livscykelmodellen, vilken avser det ansvar som anknyter till fastighetsunderhållet. Med livscykelmodellen kan man på sätt och vis garantera och bättre säkerställa det att byggnadens värde bevaras. Genom livscykelmodellen tar den entreprenör som uppför byggnaden ansvaret för byggandet och för att byggnadens värde bevaras i framtiden genom att entreprenören ansvarar för fastighetsskötseln och underhållet. Med ett livscykelavtal utlokaliseras alltså fastighetsskötseln och underhållet till entreprenören. I detta alternativ innebär investerarens ansvar för byggnadens skick att kostnaderna ökar redan i byggnadsskedet. Detta alternativ måste konkurrensutsättas och det är i regel endast stora entreprenörer som vågar ta investeringsrisken.

Livscykelmodellen kan åtskiljas från finansieringsmodellen. Staden kan finansiera byggnaden med ett traditionellt banklån eller med leasingfinansiering och konkurrensutsätta entreprenörerna så att fastighetsskötseln och underhållet samtidigt utlokaliseras till entreprenören. Då ansvarar entreprenören även för projektplaneringen.

I livscykelmodellen överförs riskerna på serviceproducenten, som prissätter risken. Det kommer i allmänhet tilläggskostnader av serviceproducenten i en livscykelmodell för underhållet. Medan kostnadsminskningar inte beaktas. Svårigheten med livscykelmodellen är användarens möjlighet att inverka på planeringslösningen, att utarbeta täckande avtal, den ringa mängden avtalspartner och möjligheten att inverka på de faktiska underhållskostnaderna.

(Källa: protokoll Andra skedet (projektplan) och tredje skedet (genomförandet) av utvecklingsplanen för effektiverat serviceboende och anstaltsvård för seniorer, stadsfullmäktige 20.05.2015 § 61)

3.6 ÖVRIGA UTREDNINGAR

Under beredningen av utredningen har kompletterande dokument ställts upp som stöd för utredningen. Dessutom lyftes olika helheter med anknytning till betraktelsen av skol- och daghemsnätet fram vid behandling av olika ärenden i olika organ. I kapitel 5.2 betraktar arbetsgruppen dessa helheter närmare och ger förslag på hur beredning och schemaläggning av dem kunde genomföras.

3.6.1 Konditionsbedömning av daghem och skolor

Allmänt:

Målet med konditionsbedömning av fastigheten är att skaffa basinformation för underhållsplanering. Då granskningen utförs regelbundet får man en helhetsbild av fastigheternas värde, tekniska skick och energihushållning, varvid underhållsåtgärderna kan schemaläggas rätt. Förutseende och en underhållsplan på lång sikt (PTS) ger en god grund för grundlig hantering. Konditionsbedömningen utförs första gången senast då fastigheten är tio år gammal, varefter den uppdateras ungefär vart femte år. Konditionsbedömningen grundar sig i huvudsak på sensorisk bedömning och befintliga dokument, så som serviceböcker. Vid behov utförs mätningar som kan utföras utan att söndra konstruktioner. Dolda fel kan inte upptäckas vid en konditionsbedömning. De som utför konditionsbedömningen kan rekommendera en mera utförlig konditionsgranskning (Källa: *Liike- ja palvelukiinteistön kuntoarvio, kuntoarvioijan ohje, Rakennustietosäätiö RTS, (2012)*).

3.6.2 Projektutredning för det svenskspråkiga skolcentret

Alternativ som jämförs

Den jämförelse av alternativ som Tilakonsultit TM2 Oy har ställt upp i december 2015 jämför olika projektalternativ för verkställande av Lovisa svenskspråkiga skolcentrum (LSS).

Alla alternativ omfattar grundrenovering av Lovisa Gymnasiums (LG) byggnad samt rivning av Lovisanejdens högstadiums (LNH) byggnader som är i dåligt skick. Dessutom verkställs en utvidgning av LG på LSS:s tomt (enligt detaljplan) samt en skild byggnad i den omfattning som ifrågavarande alternativ förutsätter.

Alternativ 1: "Stort LSS" är ett stort svenskspråkigt skolcentrum (inklusive Generalshagens skola, Tessjö skola, Haddom skola), där förskola, alla årsklasser grundläggande utbildning samt gymnasium placeras på LSS:s tomt.

Alternativ 2: "LSS + Gene" omfattar grundrenovering och utvidgning av Generalshagens skolas (Gene) byggnad för lågstadietklasserna (inklusive Generalshagens skola, Tessjö skola, Haddom skola). Den grundläggande utbildningens högre klasser och gymnasiet placeras på LSS:s tomt.

Alternativ 3: Nuvarande servicenät är det sk. "nollalternativet". Det nuvarande servicenätalternativet omfattar grundrenovering av nuvarande ovan nämnda byggnader med undantag för Lovisanejdens högstadium som skall rivas. Nya utrymmen för LNH:s behov byggs i anslutning till Lovisa Gymnasium i enlighet med alternativ 2.

3.6.3 Koskenkylän koulus projektutredning

Alternativ som jämförs

Byggnadsarkitekt Kari O. Laine har ställt upp en jämförelse som blev färdig i april 2014, vilken jämför alternativa projekthelheter för förverkligande av nybyggnad av Koskenkylän koulu och Forsby skola.

Alternativ 1a: Forsby skola grundrepareras och på samma tomt byggs en ny byggnad för Koskenkylän koulu, sammanslås:

- Forsby skolas elever
- Koskenkylän koulus elever

Alternativ 1b: Forsby skola grundrepareras och på samma tomt byggs en ny byggnad för en finskspråkig skola, sammanslås:

- Forsby skolas elever
- Koskenkylän koulus elever
- Kyrkoby skolas elever
- finsk- och svenskspråkiga elever från Isnäs skolorna

Alternativ 2: Utvidgning av Koskenkylän koulu

De finsk- och svenskspråkiga skolorna verkar i olika byggnader liksom tidigare. Koskenkylän koulu utvidgas och grundrepareras. En ny gymnastiksal placeras i utvidgningen.

Eleverna från Isnäs koulu sammanslås med Koskenkylän koulu. Forsby skola måste grundrepareras också i detta alternativ. Till Forsby skola sammanslås Forsby skolas elever, Kyrkoby skolas elever och Isnäs skolas elever

3.6.4 Köksnätsutredning

Under 2015 är en plan för utveckling av köksnätet i Lovisa under beredning under kosthållschefens ledning. Målet är att Lovisa stadsfullmäktige på våren 2016 kan dra upp riktlinjer för köksnätets omfattning och verksamhetsprinciper för framtida servicebehov. Målet är också att minska på nuvarande kostnader utan att kvaliteten på servicen försämrats. Denna utredning har utnyttjat de kostnadskalkyler som har anknytning till skolornas kosthåll, dvs. är en del av verksamhetsutgifterna.

3.6.5 Elevupptagningsområden

Enligt fullmäktiges uppdrag skulle utredningen också svara på vilka de nya skolornas verksamhets- och påverkningsområden är i jämförelse med nuvarande skolnät. Det är alltså fråga om de sk. elevupptagningsområdena. I kapitel 5.1 har arbetsgruppen rätt ut vilka effekter förändringar i skolnätet har på elevupptagningsområdena.

3.6.6 Fullmäktigemotioner

Under 2015 har det lämnats två fullmäktigemotioner, 20.5.2015 "Att bygga skolcentrumet i Forsby" och 10.6.2015 "Utbildningsanordnarens skyldighet att främja jämställdhet". Utredningen tar till vissa delar ställning till dessa motioner, men det egentliga svaret på motionerna ges under 2016.

3.6.7 Skolornas ledningssystem

Under 2015 har man under diskussioner i bildningsnämnden och i anslutning till beredningen av organisationsförändringen tagit fram, att skolornas nuvarande ledningssystem/-struktur borde utredas. I kapitel 5.2 har arbetsgruppen tecknat sin syn på hur detta ärende borde föras vidare som separat ärende under 2016.

3.6.8 Språkbud

Möjligheten att erbjuda språkbud har diskuterats livligt i Lovisa. I den av fullmäktige godkända budgeten för 2016 står det om nyckelmålen för ansvarsområdet Utbildning under rubriken "Att skapa en positiv bild av skolorna i Lovisa stad" sägs det "Vi inleder beredningen för att påbörja språkbadsverksamhet". I kapitel 5.2 har arbetsgruppen tecknat sin syn på hur detta ärende borde föras vidare som separat ärende under 2016.

4 Granskning av alternativen

4.1 ALLMÄNT

Om skolnätet för den grundläggande utbildningen bibehålls som den är, så kan man

ur kommunalekonomins synpunkt uppskatta att

- stadens investerings-, verksamhets- och underhållskostnader hålls höga
- upphandlingen av inventarier och undervisningsmaterial för ett omfattande skolnät är dyr
- det är svårt att i små skolenheter förstora undervisningsgrupperna, vilka har den största ekonomiska inverkan på utbildningskostnaderna
- det blir svårare att utrusta skolfastigheterna modernt och att utveckla dem som branschövergripande kommunala serviceställen, då ekonomiska resurser inte kan allokeras effektivt

ur undervisningens och inläringens synpunkt uppskatta att

- i mindre skolor ställs större utmaningar på omfattningen av yrkeskunnandet och specialisering än i större enheter
- utrustandet av skolorna så att de stöder undervisningen och förverkligandet av läroplanen möjliggörs med ett mer begränsat skolnät bättre än med ett omfattande nätverk av läroanstalter
- elevhälsan samt stödåtgärderna för inläringen och skolgången kan effektivare ordnas om man minskar antalet skolor
- stora skolenheter är funktionellt flexibla både vad gäller att bilda grupper och att utbilda personalen
- sådana ledarskapssystem som nuförtiden kräver allt mer omfattande administrativt kunnande kan effektivare ordnas i stora skolenheter.

4.2 ALTERNATIVEN INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN

Som grund för slutrapporten och för bedömningen har arbetsgruppen valt alternativa modeller för att utveckla skolnätet jämfört med nuläget. Alternativen grundar sig delvis på granskningen av alternativ och kalkyler i projektutredningen gällande ett svenskspråkigt skolcentrum och Forsby skolprojekt.

Då man granskat de olika utvecklingsalternativen har man ägnat uppmärksamhet åt förändringar i skolnätet och deras ekonomiska effekter på lång sikt, inklusive:

- investeringarnas byggkostnader samt reserv- och rivningskostnader
- underhållskostnader, som omfattar underhåll och städningkostnader (15 år)
- verksamhetskostnader, som omfattar personal, transporter och kosthåll (15 år)

Ändringarna i kostnaderna har jämförts med bokslutsuppgifterna för 2014.

I kalkylerna har man beaktat att tjänster som blir lediga i samband med pensioneringar inte besätts samt att såväl uppgifter som tjänster som tillsatts på visstid dras in då de kan ersättas med ordinarie personal.

Avsikten är inte att genomföra uppsägningar, utan tjänster som blir lediga tillsätts internt. Om till exempel en lärare inom den grundläggande utbildningens årskurs 1-6 säger upp sig tillsätts en person med intern flyttning. Det är även möjligt att personal flyttas från en skola till en annan skola där behovet är större.

NULÄGE:

Att bevara skolnätet i sitt nuvarande tillstånd skulle innebära att verksamheten i Lovisas alla skolor inom den grundläggande utbildningen och två gymnasier skulle fortsätta oförändrad.

Ur elevernas och vårdnadshavarnas synvinkel kan detta alternativ förståeligt nog upplevas som bra och tryggt. Den egna bekanta närskolan finns kvar. Med tanke på Lovisa stads ekonomi och utvecklingen av utbildningen skulle situationen vara problematisk på många olika sätt. Framtidsutsikterna för kommunalekonomin är svaga och kostnaderna per elev är höga i jämförelse med kommunernas medeltal.

ALTERNATIVEN UTAN INVESTERINGAR:

Verkställandet av första skedet kräver inte investeringar.

- Kyrkoby skola -> Forsby skola eller Kyrkoby och Isnäs skola-> Forsby skola
- Tessjö skola -> Generalshagens skola
- Tesjoen koulu -> Harjurinteen koulu
- Teutjärven koulu -> Kirkonkylän koulu

Kostnadseffekt, verksamhet	Inbesparing €/år	Inbesparing 2017-2032 (15 år) €
Alternativ: Kyrkoby skola -> Forsby skola ,Tessjö skola -> Generalshagens skola Tesjoen koulu -> Harjurinteen koulu och Teutjärven koulu -> Kirkonkylän koulu	-198 000	-3,0 M€
Alternativ Kyrkoby skola och Isnäs skola-> Forsby skola, Tessjö skola -> Generalshagens skola Tesjoen koulu -> Harjurinteen koulu och Teutjärven koulu - > Kirkonkylän koulu	-290 000	-4,4 M€

Motivering: Kyrkoby skolas elevantal är minskande. Dessutom möjliggör utrymmen i Forsby skola särskilda utrymmen för tekniskt arbete och Forsby skola finns på närmare avstånd (promenadavstånd) till utrymmen för inomhusgymnastik. Elevantalet i Isnäs skola är litet och prognoserna visar inte på någon ökning. För båda skolornas del innebär en sammanslagning att man kan ordna undervisningen per årskurs i stället för sammansatta klasser.

Motivering: elevantalet minskar i Tesjoen koulu i slutet av betraktelseperioden. Tessjö skolas elevprognos är ökande. Det finns utrymme i bägge mottagande skolor, Harjurinteen koulu och Generalshagens skola. Efter överföringen ordnas undervisningen årsklasser, inte i sammansatta klasser som i nuvarande skolor.

Åtgärden leder till inbesparingar i personalkostnaderna. Skolorna behandlas som par på grund av skoltransporterna.

Motivering: Teutjärven koulus elevprognos är stabil, men inte ökande. Höga kostnader per skola. Det är möjligt att ordna förskoleundervisning och undervisning för årskurserna 1–6 i Kirkonkylän koulu. Eleverna placeras i befintliga grupper och lokalerna i den mottagande skolan möjliggör flyttningen.

INVESTERINGSALTERNATIV:

Alternativ för en utvidgning av Harjurinteen koulu

Det är möjligt att utvidga Harjurinteen koulu i riktning mot Kyrkogatan. Projektet kan förverkligas under läsåret 2018-2019. Detta möjliggör att eleverna från Valkon koulu kan överföras som en del av Harjurinteen koulu fr.o.m. 1.8.2019. Samtidigt är det möjligt att delvis grundreparera den äldre delen av Harjurinteen koulu, som i investeringsplanen 2016-2021 har ett reserverat anslag på 1M€.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, alternativet förorsakar inte rivningskostnader och reservutrymmen): 1,7 M€

Under hösten 2015 har Tilakonsultit TM2 Oy fungerat som utomstående sakkunnig för utarbetande av projektplan för det svenskspråkiga skolcentret och arkitekt Kari O Laine har fungerat i motsvarande roll inom Forsbyprojektet.

Alternativ för det svenskspråkiga skolcentret:

Granskningen av alternativ beskriver tre alternativa sätt att ordna den svenskspråkiga undervisningen i Lovisa. Alternativen avviker från varandra särskilt med avseende på utrymmenas placering, tillgänglighet och ändamålsenlighet. Kostnaderna är beaktade så realistiskt som möjligt så, att grundreparationerna motsvarar 100 % av byggnadernas tekniska värde. De olika alternativens underhålls- och verksamhetskostnader har beaktats under en 15 år lång betraktelseperiod.

Alla alternativ omfattar grundrenovering av Lovisa Gymnasiums (LG) byggnad samt rivning av Lovisanejdens högstadiums (LNH) byggnader som är i dåligt skick. Dessutom verkställs en utvidgning av LG på LSS:s tomt (enligt detaljplan) samt en skild byggnad i den omfattning som ifrågavarande alternativ förutsätter.

- **Alternativ 1: "Stort LSS"** är ett stort svenskspråkigt skolcentrum (inklusive Generals-hagens skola, Tessjö skola, Haddom skola), där förskola, alla årsklasser grundläggande utbildning samt gymnasium placeras på LSS:s tomt.

Alternativ 1 verkställer fungerande, moderna utrymmen som möjliggör undervisning enligt läroplanen. Alternativet har den fördelen att befintliga konstruktioner utnyttjas – tack vare idrottshallen undviker man byggandet av en skild idrottssal.

Alternativ 1 innehåller mindre livscykelrisker som beror på gamla konstruktioner. Alternativet har fördelar som god tillgänglighet och synergier som kommer av det centrala läget. De högre och lägre klasserna samt gymnasiet använder flexibelt de gemensamma utrymmena.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 17,8 M€

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader: 13,0 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 78,5 M€

Sammanlagt: 91,5 M€

Reservutrymmen (18 mån):	1 M€
Rivningskostnader (LNH):	0,4 M€

- **Alternativ 2: "LSS + Gene"** omfattar grundrenovering och utvidgning av Generalshagens skolas (Gene) byggnad för lågstadielklasserna (inklusive Generalshagens skola, Tessjö skola, Haddom skola). Den grundläggande utbildningens högre klasser och gymnasiet placeras på LSS:s tomt.

Alternativ 2 verkställer tillfredsställande utrymmen för undervisning och utrymmen som möjliggör undervisning enligt läroplanen. Alternativet har den fördelen att nuvarande skolfastigheter utnyttjas.

Placeringen av undervisningen av de lägre klasserna i Generalshagens skola innehåller större livscykelrisker som beror på gamla konstruktioner, vilket å andra sidan ger en naturlig fortsatt användning för fastigheterna.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 18,4 M€

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader: 17,1 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 80,4 M€

Sammanlagt: 97,5 M€

Reservutrymmen (18 mån): 1,9 M€

Rivningskostnader (LNH): 0,4 M€

- **Alternativ 3: Nuvarande servicenät** är det sk. "nollalternativet". Det nuvarande servicenätsalternativet omfattar grundrenovering av nuvarande byggnader med undantag för Lovisanejdens högstadium som skall rivas. Nya utrymmen för LNH:s behov byggs i anslutning till Lovisa Gymnasium i enlighet med alternativ 2.

Alternativ 3 innebär inga funktionella förändringar jämfört med nuläget, utrymmen är inte till alla delar funktionella. De lägre klasserna fördelas på tre ställen. Lovisanejdens högstadiums utrymmen ersätts med en nybyggnad i anslutning till Lovisa Gymnasium. Alternativ 3 ger små förutsättningar för undervisningen, man kan inte erbjuda alla funktioner som undervisningen kräver.

Alternativ 3 skulle förutsätta omfattande grundreparationsprojekt, vilka måste utföras differentierat och kräver ersättande utrymmen under tiden. Alternativet innebär funktionella brister och livscykelrisker som beror på gamla byggnader. Korta avstånd är en fördel med ett decentraliserat skolnät, men ordnandet av basverksamheten kräver mera resurser än andra alternativ.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 17,4 M€

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader: 17,5 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 83,6 M€

Sammanlagt: 101,1 M€

Reservutrymmen (18 mån): 1,9 M€

Rivningskostnader (LNH): 0,4 M€

Alternativ för Forsby skolprojekt

Den betraktelse av alternativ som byggnadsarkitekt Kari O. Laine färdigställde i april 2014 jämför alternativa projekthelheter för verkställande av Koskenkylän koulu och Forsby skolas nybyggen.

Bakgrunden till projektplanen finns i elevprognosen, enligt vilken antalet finska elever i Koskenkoulu koulu ökar och de svenskspråkiga elevernas antal hålls stabilt.

Projektet har två huvudalternativ:

- 1) Forsby skola utvidgas eller
- 2) Koskenkylän koulu utvidgas.

I jämförelsen av alternativen tar man också ställning till effekterna av skolsammanslagning. Forsby skolas byggnader är kulturhistoriskt och arkitektoniskt värdefulla, en viktig del av stadsbilden. Byggnaderna får enligt detaljplanen inte rivas, varför de repareras i alla alternativ.

Alternativt skulle Koskenkylän koulu utvidgas och Forsby skola grundrepareras. Den finskspråkiga Koskenkylän koulu befinner sig långt från bosättningen. Byggnaden är liten och den är byggnadstekniskt sett gammalmodig. Byggnaden saknar matsal och gymnastikutrymmen.

* **Alternativ 1a:** Forsby skola grundrepareras och på samma tomt byggs en ny byggnad för Koskenkylän koulu, sammanslås:

- Forsby skolas elever
- Koskenkylän koulus elever

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader*) (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 7,0 M€

*) Omfattar också kostnader för byggande av närbibliotek i Forsby samt grundreparation av Isnäs skola, Isnäs koulu och Kyrkoby skola.

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader: 12,5 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 29,3 M€

Sammanlagt: 41,8 M€

Reservutrymmen (8 mån): 0,1M€

Rivningskostnader: 0,15M€

* **Alternativ 1b:** Forsby skola grundrepareras och på samma tomt byggs en ny byggnad för en finskspråkig skola, sammanslås:

- Forsby skolas elever
- Koskenkylän koulus elever
- Kyrkoby skolas elever
- finsk- och svenskspråkiga elever från Isnäs skolorna

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader *) (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 6,3 M€

*) Omfattar också kostnader för byggande av närbibliotek i Forsby

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader: 9,5 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll:	26,9 M€
Sammanlagt:	36,4 M€

Reservutrymmen (8 mån):	0,1 M€
Rivningskostnader:	0,2 M€

Alternativ 2: Utvidgning av Koskenkylän koulu

De finsk- och svenskspråkiga skolorna verkar i olika byggnader liksom tidigare.

Koskenkylän koulu utvidgas och grundrepareras.

En ny gymnastiksal placeras i utvidgningen.

Eleverna från Isnäs koulu sammanslås med Koskenkylän koulu.

Forsby skola måste grundrepareras också i detta alternativ. Till Forsby skola sammanslås:

- Forsby skolas elever
- Kyrkoby skolas elever
- Isnäs skolas elever

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen):	6,2 M€
--	--------

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader:	12,8 M€
--	---------

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll:	27,2 M€
--	---------

Sammanlagt:	40,0 M€
-------------	---------

Reservutrymmen (10 mån):	0,5 M€
--------------------------	--------

5 Arbetsgruppens förslag till skolnät i Lovisa

Stadens anpassningsbehov uppgår till 6 miljoner euro under åren 2014 - 2017. Bildningscentralens andel av nämnda belopp kommer under samma tid att vara 1,8 miljoner euro eller 30 % av stadens hela anpassningsbehov. Bildningscentralen har under åren 2014 och 2015 verkställt anpassningsåtgärder vars finansieringseffekt har varit cirka 750 000 euro och under 2016 är avsikten att anpassa 100 000 euro. Bildningscentralens ekonomi måste anpassas och föras på stabilare grund. Det krävs strukturella ändringar av skolnätet för att uppnå de summor som anpassningsbehovet förutsätter.

Arbetsgruppen har i sitt förslag granskat skolnätet som helhet och arbetsgruppens förslag grundar sig på anordnande av undervisning och inläring, men dessutom på helhetsekonomi, kommunekonomi och dess utmaningar samt utsikter för den närmaste framtiden.

I föregående kapitel (kapitel 4) presenteras de alternativ för utvecklande av skolnätet inklusive kostnadseffekter som arbetsgruppen i samarbete med utomstående sakkunniga har granskat under 2015. Utgående från granskningen av alternativ har arbetsgruppen bestämt sig för att i kapitel 5.1 föreslå ett alternativ i flera steg, som kan verkställas till och med 2021.

I kapitel 5.2 föreslår arbetsgruppen också andra åtgärder att utreda, vilka är en del av skolverksamheten, men vilka kommer att förutsätta separata beslut under 2016 eller i ett senare skede.

5.1 ÄNDRINGAR I SKOLNÄTET FÖR GRUNDLÄGGANDE UNDERVISNING 2017-2021

Arbetsgruppen föreslår att skolnätet i Lovisa ändras i etapper under åren 2017–2021. Arbetsgruppens förslag är uppdelat i fyra faser så, att inga investeringar görs under åren 2016-2017, men under hösten 2017 bildas större enheter inom grundläggande utbildning. I det andra skedet åren 2018-2019 förverkligas utvidgningen av Harjurinteen koulu, vilket möjliggör att eleverna från Valkon koulu kan flyttas till Harjurinteen koulu. I det tredje skedet under åren 2017-2020 görs investeringar i det svenskspråkiga skolcentret, vilket från 1.8.2020 gör det möjligt att genomföra andra fasen av skolnätsförnyelsen. Koskenkylän koulus projekt slutförs 1.8.2021 och utgör skolnätets fjärde fas.

Arbetsgruppens förslag verkställs i faser med följande åtgärder enligt tidtabellen nedan:

SKEDE 1: 1.8.2017 (utan investeringar):

Kyrkoby skolas och Isnäs skolas elever flyttas till Forsby skola.

Tessjö skolas elever flyttas till Generalshangens skola.

Tesjoen koulus elever flyttas till Harjurinteen koulu.

Teutjärven koulus elever flyttas till Kirkonkylän koulu.

SKEDE 2: 2018 – 2019(investeringar):

Åren 2018 och 2019 förverkligas utvidgningen av Harjurinteen koulu, som möjliggör att eleverna från Valkon koulu flyttar till Harjurinteen koulu fr.o.m. 1.8.2019

SKEDE 3: 2017 – 2020 (investeringar):

Det svenskspråkiga skolcentret verkställs under åren 2017-2020 enligt alternativ 1 – "Stort LSS".

1.8.2020:

- Generalshagens skolas elever (inklusive Tessjö skolas elever) flyttas till svenskspråkiga skolcentret
- Haddom skolas elever flyttas till svenskspråkiga skolcentret

SKEDE 4: 2017 – 2021 (investeringar):

Skolprojektet i Koskenkylä verkställs under åren 2017 – 2021 enligt alternativ 1b inklusive ett nytt närbibliotek.

1.8.2021:

- Koskenkylän koulus elever flyttas till skolcentret i Forsby
- Isnäsins koulus elever flyttas till skolcentret i Forsby
- Forsby skolas elever (inklusive Kyrkoby skolas och Isnäs skolas elever) får sin undervisning i skolcentret i Forsby.

Den sammanlagda investeringen för ovan nämnda investeringsprojekt uppgår till 25,8 miljoner euro.

Arbetsgruppen föreslår att man i det andra skedet åren 2018-2019 förverkligar en utvidgning av Harjurinteen koulu, som möjliggör som att eleverna från Valkon koulu flyttar till Harjurinteen koulu fr.o.m. inledningen av läsåret 2019-2020. En utvidgning av Harjurinteen koulu ger möjligheter till en välfungerande helhet och förbättrar samtidigt hela skolans verksamhet och användbarhet.

Arbetsgruppen föreslår vidare att planeringen av det svenskspråkiga skolcentret inleds under våren 2017 och att investeringen slutförs till och med 1.8.2020. Detta motiveras av att Lovisanejdens högstadiums byggnad har uppnått grundreparationsålder. Byggnaden är som helhet i tillfredsställande skick, men ytorna är i försvarligt skick. Problem i anknytning till inomhusluften förekommer då och då. Reparationsbehovet uppskattades redan 2009 till 87,5 procent, dvs. mycket stort. Den teknisk-ekonomiska övre gränsen för grundreparationer brukar ställas vid 80 procent, varvid det för större reparationsbehov blir helhetsekonomiskt mera fördelaktigt att bygga nytt.

Planeringen av Forsby skolprojekt inleds enligt arbetsgruppens förslag under hösten 2017 och investeringarna är klara att tas i bruk till och med 1.8.2021.

Från och med 1.8.2021 består Lovisa skolnät av följande skolor:

* Harjurinteen koulu, där Tesjoen koulu och Valkon koulu samt Myllyharjun lukio fungerar.

* Svenskspråkiga skolcentret, där Generalshagens skola, Haddom skola, Tessjö skola, Lovisanejdens högstadium och Lovisa Gymnasium fungerar.

* Forsby skolcenter, där Koskenkylän koulu, Isnäsins koulu samt Forsby skola, Kyrkoby skola och Isnäs skola fungerar.

* Kirkonkylän koulu, där Kirkonkylän koulu och Teutjärven koulu fungerar.

* Sävträsk skola

Arbetsgruppens motiveringar till ovan nämnda alternativ i etapper:

Lovisa stadsfullmäktige godkände i november 2015 stadens budget och ekonomiplan för åren 2016–2018. Stadsfullmäktige godkände samtidigt stadens investeringsplan fram till 2021. Stadsfullmäktige beslöt reservera sammanlagt 25,8 miljoner euro för skol- och daghemsinvesteringar under åren 2017–2020. Av reserveringen hänfördes 20,8 miljoner euro till skolor.

De föreslagna alternativen är både funktionellt, underhållsmässigt och ekonomiskt sett mest fördelaktiga.

Lösningen bildar en konsekvent och tydlig helhet. Ur undervisningssynpunkt bildar det föreslagna alternativet en utmärkt helhet, där man kan ge undervisning enligt den läroplan som tas i bruk 1.8.2016. Man kan också utnyttja synergierna mellan olika åldersklasser på bästa möjliga sätt. Dessutom innebär alternativet utrymmen, vars utrymmeseffektivitet är så hög som möjligt.

Investeringsprojektens (utvidgning av Harjurinteen koulu, svenskspråkiga skolcentret, alternativ 1 och Forsby skolprojekt, alternativ 1b) värde uppgår till sammanlagt 25,8 miljoner euro. Dessutom bör man beakta Sävträsk skolas och Kirkonkylän koulus grundförbättringar, vilket betyder 5,3 miljoner euro mera än den summa som finns i nuvarande investeringsplan.

Skolnätetsförändringarna borde ändå genomföras enligt arbetsgruppens förslag under åren 2017-2021, eftersom jämförelsen av alternativ och kostnader i kapitel 4.3 ger vid handen att arbetsgruppens förslag är det helhetsekonomiskt mest fördelaktiga på lång sikt. Jämförelsen baserar sig på både byggnads-/investeringskostnader och underhålls- och funktionella kostnader under 15 års tid.

Arbetsgruppen föreslår att skolinvesteringarna på sammanlagt 25,8 miljoner euro borde fördelas över åren 2017-2021 enligt följande:

År	Svenskspråkigt skolcentrum och Forsby skolcentrum inklusive närbibliotek i Forsby samt utvidgning av Harjurinteen koulu
2016	-
2017	0,4 milj.€
2018	6,2 milj.€
2019	8,0 milj.€
2020	7,2 milj.€
2021	4,0 milj.€
2022	-
Sammanlagt	25,8 milj.€

Utöver de ovan nämnda helhetsinvesteringsanslaget bör även beaktas minst de investeringar i enlighet med (PTS) som hänför sig till följande skolor 2016-2024:

Sävträsk skola	0,7M€
Kirkonkylän koulu	1,1M€

Kostnadseffekt av arbetsgruppens förslag, verksamhet inklusive kosthåll

Besparing €/år	Förslagets kumulativa besparing 2017-2031 (15 år) €
676 400	8,2 M€

5.2 ANDRA UTVECKLINGS- OCH ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Arbetsgruppen har under beredningen av utredningen också dryftat frågorna nedan och inlett beredningsarbetet gällande dem:

a. Elevupptagningsområden

Om stadsfullmäktige under våren 2016 fattar beslut om att skolnätet bevaras vid det nuvarande, innebär det, att alla grundskolor och två gymnasier fortsätter sin verksamhet som förut.

* Arbetsgruppens åtgärdsförslag: Arbetsgruppen föreslår att skolornas elevupptagningsområden granskas under 2016 genom bildningsnämndens beslut och att man för att rationalisera skolskjutsarna gör små justeringar till dem så, att de från och med läsåret 2016-2017 kan tillämpas enligt bilaga 4. Ändringarna av elevupptagningsområden skulle främst gälla de elever som bor längs Skärgårdsvägen och går i skola i Tessjö skola eller Tesjoen koulu.

b. Fullmäktigemotioner

Fullmäktigemotion 20.5.2015, "Att bygga skolcentrumet i Forsby"

Skolprojektet kan verkställas antingen genom att finansiera dem genom stadens egna balans eller i en utomstående aktörs balans, finansiär eller byggare. Finansieringsalternativen presenteras närmare i kapitel 3.5 även om texten inte tar ställning till vilket skulle vara det mest ändamålsenliga alternativet ur staden synpunkt.

* Arbetsgruppens åtgärdsförslag: Arbetsgruppen föreslår, att fullmäktige ska ta ställning till och välja ett finansieringsalternativ, om fullmäktige under hösten 2016 i samband med budgetbehandlingen till exempel fattar beslut om att Forsby skolprojekt verkställs 2017-2021 enligt arbetsgruppens beslut.

Fullmäktigemotion 10.6.2015, "Utbildningsanordnarens skyldighet att främja jämställdhet"

I kapitel 2, "Utredningens mål", presenteras till en del de mål, enligt vilka Lovisa skolnät borde ändras så, att motionens och jämställdhetslagens villkor skulle uppfyllas.

Enligt diskrimineringslagen 1235/2014, § 6 ska utbildningsanordnare och de läroanstalter de är huvudmän för bedöma hur likabehandling uppnås i deras verksamhet och vidta åtgärder som behövs för att främja likabehandling. De främjande åtgärderna ska vara effektiva, ändamålsenliga och proportionerliga med beaktande av läroanstaltens verksamhetsmiljö, resurser och övriga omständigheter. En utbildningsanordnare ska se till att varje läroanstalt har en plan för de åtgärder som behövs för att främja likabehandling.

Utbildningsanordnarna och de läroanstalter de är huvudmän för ska ge eleverna och deras vårdnadshavare samt de studerande eller deras företrädare möjlighet att bli hörda om de främjande åtgärderna.

* Arbetsgruppens åtgärdsförslag: Arbetsgruppen föreslår att fullmäktigemotionen under våren 2016 behandlas i bildningsnämnden, stadsstyrelsen och slutligen i fullmäktige.

c. Skolornas ledningssystem

Under 2015 har det både i bildningsnämnden och i anslutning till beredningen av organisationsändringen framförts att skolornas nuvarande ledningssystem/-struktur ska utredas. Tjänsteinnehavarna kan fortsätta beredningen och utreda olika ändringar och deras verkningar efter att fullmäktige har fattat beslut om det framtida skolnätet.

* Arbetsgruppens åtgärdsförslag: Arbetsgruppen föreslår att de beredande tjänstemännen vid bildningscentralen bereder ett beslutsärende för behandling i bildningsnämnden gällande ledningsarrangemangen inom den grundläggande och gymnasieutbildningens skolor, efter att fullmäktige har fattat beslut om skolnätet så, att nämnden kan fatta beslut om eventuella ändringar i ledningssystemet inom ramarna för budgeten från början av läsåret 2017-2018.

d. Språkbud

Möjligheten att erbjuda språkbud har diskuterats mycket i Lovisa. I den av fullmäktige godkända budgeten för 2016 står det om nyckelmålen för ansvarsområdet Utbildning under rubriken "Att skapa en positiv bild av skolorna i Lovisa stad" sägs det "Vi inleder beredningen för att påbörja språkbudsverksamhet". Berednings- och utredningsarbetet kring språkbudsverksamhet har inletts senhösten 2015 på försorg av en arbetsgrupp som leds av utbildningschefen och arbetet kommer att fortsätta under 2016. Arbetsgruppen har sammanträtt tre gånger. Enkäten i anknytning till ärendet skall skickas till vårdnadshavarna under våren 2016.

* Arbetsgruppens åtgärdsförslag: Arbetsgruppen föreslår att bildningscentralens beredande tjänstemän fortsätter bereda och förbereda ärendet. Ärendet lämnas till bildningsnämnden senast i september 2016 i anslutning till budgetbehandlingen. Nämnden fattar beslut om en eventuell inledning av språkbudsverksamhet från början av hösten 2017.

6 Daghem i centrumområdet

6.1 UTREDNINGENS MÅL

Utredningens mål är att ge stadens beslutsfattare information om på vilket sätt centrumområdets daghemsinvesteringar prioriteras och med vilken tidtabell det är möjligt att genomföra dem.

Utredningens centrala mål är att utveckla daghemsnätet i centrum så att barnen och personalen inom småbarnsfostran kan erbjudas goda och tidsenliga förhållanden samtidigt som man skapar en pedagogiskt, ekonomiskt och utrymmeseffektivt fungerande daghemshelhet som möjligt.

Småbarnsfostran har till uppgift att erbjuda mångsidiga tjänster av hög kvalitet för barn under skolåldern så att de motsvarar barnens och deras familjers behov så bra som möjligt. Småbarnsfostran består av en helhet av planmässig och målinriktad fostran, undervisning och vård, där pedagogiken betonas. Verksamheten regleras av lagar och förordningar och den verkställs enligt planen för småbarnsfostran för att motsvara barnens individuella behov och förutsättningar.

Målet är att utveckla daghemsnätet så att bl.a:

- daghemsgruppernas storlek är sådan, att barnen kan få småbarnsfostran av hög kvalitet som grundar sig på planen för småbarnsfostran och barnets egna förutsättningar
- barnens stödtjänster kan ordnas så att deras kvalitet och tillgänglighet kan tryggas
- beslutsfattandet som gäller daghemsnätet beaktar ekonomi och produktivitet, vilket talar för större enheter, mångsidiga utrymmen och en hög nyttjandegrad av utrymmen

6.2 UTGÅNGSPUNKTER FÖR UTREDNINGEN

Samtidigt som den egentliga arbetsgruppen har utrett skolnätet inom grundläggande utbildning, så har man också gjort en betraktelse av de sex daghem som befinner sig i centrum: Rauhalan päiväkoti, Tessjö daghem/Tesjoen päiväkoti, Kuggom, Valkon päiväkoti/Valkom daghem, Määrlahden päiväkoti och Villekulla daghem.

Utredningsarbetet har utförts av: tf chef för småbarnsfostran Pia Nyström, daghemsföreståndare Sofia Hoff, daghemsföreståndare Päivi Ahola, utbildningschef Timo Tenhunen, ekonomiplanerare Siv Mårtens, lokalchef Antti Kinnunen och bildningsdirektör Thomas Grönholm. Tilakonsultit TM2 Oy har fungerat som utomstående sakkunnig.

6.3 PROGNOSE

Enligt nedanstående tabell som grundar sig på områdesindelning har antalet barn varit ökande till och med 2012, varefter antalet har varit sjunkande.

Under 2009 föddes det 156 barn och enligt en prognos som uppdaterades hösten 2015 föddes det 130 barn under 2014. Prognosen ger vid handen att antalet barn har minskat ca 18 % från 2009 till 2014.

	Isnäs	Forsby	Pernå kby	Sävträsk	Kuggom	Hommansby	Lovisa centrum	Valkom	Tessjö	Bruket	Summa
2009	8	26	11	9	11	6	57	5	15	8	156
2010	6	29	9	16	3	1	55	12	12	14	157
2011	8	19	5	13	6	5	54	13	14	9	146
2012	7	27	6	7	3	1	70	12	19	10	162
2013	7	16	5	9	7	5	52	7	11	4	123
2014	9	27	5	14	3	3	40	8	16	5	130
2015	7	21	8	11	1	3	41	6	13	5	116
Summa	29	165	49	79	34	24	369	63	100	55	744

Tabell: Barn födda i Lovisa, områdesvis 2009-2015. Källa: Befolkningsregistercentralen 2015 och Lovisa stads rådgivning

Enligt en prognos på lång sikt (Statistikcentralen) kommer antalet barn i åldern 1-6 år att vara 885 barn 2017 och 837 barn 2029. Den prognosticerade minskningen av antalet barn kommer under 12 år att vara 48 barn, dvs. ca 5 %. (jfr fig, kapitel 3.2.)

6.4 DAGHEMSFASTIGHETERNA I CENTRUM

Lovisa stad lät under 2015 en utomstående sakkunnig utföra en konditionsbedömning av stadens alla skolor och daghem. Ramboll fungerade som utomstående sakkunnig. För varje fastighet framställdes en separat konditionsbedömningsrapport som omfattar asbestkartläggning och en underhållsplan på lång sikt, dvs. en PTS. Konditionsbedömningarna utfördes enligt anvisning RT 18-11086, dvs. för affärs- och serviceutrymmen. Noggrannare daghemsspecifika resultat framställs i bilaga 5.

6.5 INVESTERINGAR

Den budget och ekonomiplan för åren 2016–2018 och dess investeringsplan för 2016–2021 som Lovisa stadsfullmäktige godkände 11.11.2015 finns det 5 miljoner euro reserverat för daghemsinvesteringar under åren 2017–2020. Fullmäktige har dock fattat beslut om att fullmäktige beslutar om eventuellt verkställande och ordningsföljd efter att nätutredningen har blivit färdig.

År	Skolornas andel	Daghemmens andel	Sammanlagt
2016	-	-	-
2017	0,4 milj.€	0,15 milj. €	0,55 milj.€
2018	6,4 milj.€	-	6,4 milj.€
2019	7,0 milj.€	2,4 milj.€	9,4 milj.€
2020	7,0 milj.€	2,45 milj.€	9,45 milj.€
2021	-	-	-
2022	-	-	-
Sammanlagt	20,8 milj.€	5 milj.€	25,8 milj.€

6.6 GRANSKNING AV ALTERNATIV INOM SMÅBARNSFOSTRAN

Vid granskningen av olika alternativ har man fäst uppmärksamhet vid ändringar av daghemsnätet i centrum och ändringarnas ekonomiska effekter på lång sikt, inklusive:

- investeringarnas byggnadskostnader
- underhållskostnader inklusive underhåll och städningskostnader (15 år)
- verksamhetens kostnader inklusive personal, transporter och kosthåll (15 år)

Jämförelsen av kostnadseffekter har gjorts utgående från bokslutsuppgifter för 2014.

Tre olika alternativ har tagits till granskning, två alternativa modeller och nuläget. I de alternativa modellerna förverkligas ett daghem med 7+7 grupper (både finsk- och svenskspråkiga grupper) antingen på Generalshagens skolas tomt eller i Gråberg II.

- **Alternativ 1:** daghemmet placeras på Generalshagens skolas tomt

Alternativet möjliggör en stimulerande daghemsmiljö, där man kan utnyttja centrumområdets tjänster i daghemsverksamheten. Alternativet möjliggör också förskolesamarbete. Läget är lätt att nå med alla trafikmedel. Trafikarrangemangen (särskilt lämnande) kräver noggrann planering och tilläggsarrangemang.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 8,3 M€

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningskostnader: 7,7 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 34,6 M€

Sammanlagt: 42,3 M€

- **Alternativ 2:** daghemmet placeras på Gråberg II -området

Inom detta alternativ är utnyttjandet av centrumområdets tjänster besvärligare liksom också förskolesamarbetet. Tillgängligheten är i nuläget god med personbil, men inte med offentlig trafik. Det är lätt att ordna barnlämningstrafik och parkering på tomten.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 8,3 M€

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningskostnader: 7,7 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 34,6 M€

Sammanlagt: 42,3 M€

- **Nuläge:**

Bevarande av nuläget inom daghemsverksamheten innebär att alla daghem i Lovisa skulle fortsätta sin verksamhet i nuvarande fastigheter.

Ur vårdnadshavarnas synpunkt kan detta alternativ förståeligt nog kännas bra och tryggt. Det egna bekanta daghemmet förblir oförändrat.

KOSTNADER;

Investeringarnas byggnadskostnader (inklusive anskaffning av lös egendom, exklusive rivningskostnader och reservutrymmen): 7,2 M€

15 år:

Underhållskostnader inklusive underhåll och städningkostnader: 9,8 M€

Verksamhetskostnader inklusive personal, transporter och kosthåll: 36,1 M€

Sammanlagt: 45,9 M€

6.7 ARBETSGRUPPENS FÖRSLAG TILL DAGHEMSNÄT FÖR CENTRUM

Arbetsgruppen har i sitt förslag bedömt daghemsnätet i centrum och daghemsnätet i sin helhet och speglat dem mot antal barn och prognoser. Arbetsgruppens förslag grundar sig på anordnande av småbarnsfostran och en pedagogisk synvinkel och dessutom på helhetsekonomi, kommunekonomi och dess utmaningar samt framtidsutsikter på kort sikt.

I föregående kapitel (kapitel 6.6.) presenteras de alternativ inklusive kostnadseffekter för utvecklande av daghemsnätet som arbetsgruppen har utrett under 2015.

Den budget och ekonomiplan för åren 2016–2018 och dess investeringsplan för 2016–2021 som Lovisa stadsfullmäktige godkände i november 2015 finns det 5 miljoner euro reserverat för daghemsinvesteringar under åren 2017–2020. Utgående från granskningen av alternativ kan man konstatera att om man investerar i två daghem, så är kostnaden 8,3 miljoner euro. Investeringskostnaderna överskrider alltså det uppskattade beloppet med 3,3 miljoner euro.

Utgående från det ovan nämnda har arbetsgruppen bestämt sig för att föreslå det alternativ, där daghemmet byggs/placeras på Generalshagens skolas tomt.

Det aktuella alternativet kan förverkligas enligt investeringsplanen nedan så, att planeringen inleds 2018 och det egentliga byggandet utförs under åren 2019-2021 antingen i den egna balansen eller i balansen hos en utomstående aktör, finansiär eller byggare. Alternativet förutsätter att fullmäktige senast under hösten 2017 i samband med fastställande av budget för 2018 godkänner de föreslagna daghemsinvesteringarna i stadens investeringsplan.

År	Daghemmens andel
2016	-
2017	-
2018	0,15 milj.€
2019	2,4 milj.€
2020	2,45 milj.€
2021	3,6 milj. €
2022	-
Sammanlagt	8,3 milj.€

Källor:

Koskenkylän koulun hankesuunnitelma, Kari.O.Laine (2014)

Liike- ja palvelukiinteistön kuntoarvio, kuntoarvioijan ohje, Rakennustietosäätiö RTS, (2012))

Loviisan koulujen ja päiväkotien PTS vuosille 2016-2024, Ramboll (2015)

Utvecklingsplanen för skolnätet i Lovisa 2015-2020, slutrapport (2014)

Loviisan ruotsinkielinen koulukeskus ja keskustan päiväkodit hankesuunnitelma, Tilakonsultit TM2 Oy (2015)

Födelseuppgifter från Lovisa stads rådgivning (2015)

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannuskehitys 2014, Kuntaliitto, Kouluikkuna (Juha Karvonen, Mikko Svartsjö)

Andra skedet (projektplan) och tredje skedet (genomförandet) av utvecklingsplanen för effektiverat serviceboende och anstaltsvård för seniorer, protokoll stadsfullmäktige i Lovisa 20.05.2015 § 61

Statistikcentralens befolkningsprognoser

Befolkningsregistercentralens befolkningsuppgifter